

אוקטובר
2008

מדד
אמון
הצרכנים
של
ישראל

גלובס
עיתון העסקים של ישראל

גלובס
עיתון העסקים של ישראל

מדד אמון הצרכנים של ישראל

אוקטובר 2008

4 תמצית מנהלים

עיקרי מדד אמון הצרכנים

10 הממצאים

ניתוח, מגמות, מסקנות

27 פילוחים

פירוט התשובות המלא, על פי סקטורים

35 פרופילים

שרטוט מאפיינים, סקטורים נבחרים

39 שיעורי סירוב

נכונות לבצע רכישות, סקטורים נבחרים

פרסום המדד הבא : 3.12.08

מנהלת גלובס מחקרים: נגה שביט־ר

■ **מנהל מחקר:** אבי טמקין ■ **עורך:** גיל שלמה ■ **סקר:** מכון סמית

© כל הזכויות שמורות למו"ל חב' גלובס פבלישר עתונות (1983) בע"מ. אין להעתיק, לשכפל, לצלם, לתרגם, לאחסן במאגרי מידע, לקלוט או להעביר באינטרנט או בכל אמצעי ממוחשב, אלקטרוני או אחר, או לעשות שימוש מסחרי בחומרים, בנתונים או בכתוב בחוברת זו, אלא לאחר קבלת אישור מראש ובכתב מאת המו"ל

תמצית מנהלים

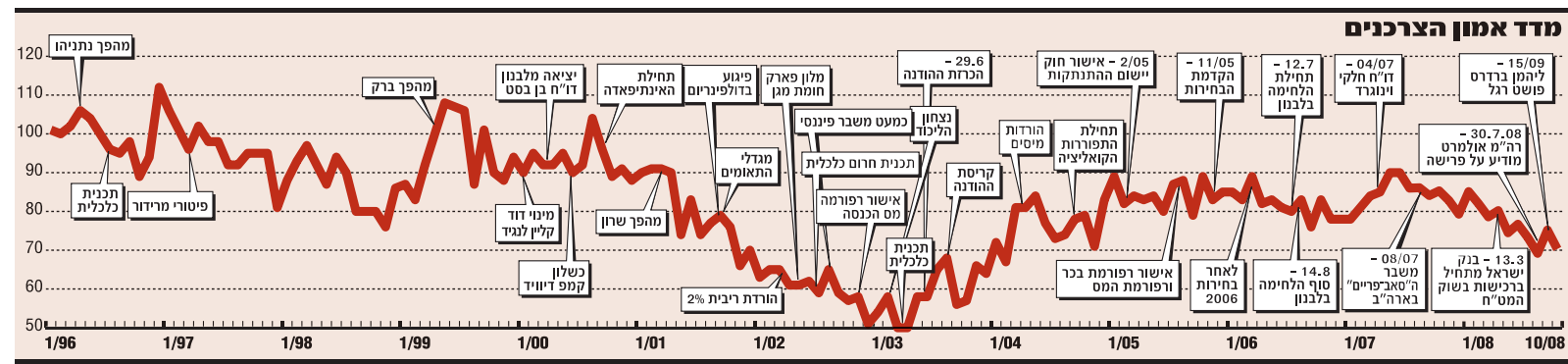
שלוש ארבע ואין עבודה

- **מדד האמון ירד באוקטובר ב־4.9 נקודות ל־70.3 נקודות**
- **חשש כבד למקום העבודה: המדד המורחב נפל באוקטובר ב־10.4 נקודות**
- **פסימיות מתונה בנוגע להתכווצות הכיס הפרטי תקדז חלק מהפגיעה בצריכה הפרטית**
- **יציבות יחסית בכוונות קניית מוצרים בני קיימא ודירות; ירידה בכוונות לקנות מכוניות**
- **מבט עולמי: מדד האמון האמריקני קרס החודש לשפל כל הזמנים ואיבד 26 נקודות**

צניחה במדד אמון הצרכנים של ישראל באוקטובר: המדד ירד ב־4.9 נקודות לרמה של 70.3 נקודות, לעומת 75.2 נקודות בספטמבר (1996=100). מדד האמון המורחב, הכולל גם את ציפיות הציבור לגבי שוק העבודה, אף הגדיל וירד ב־10.4 נקודות.

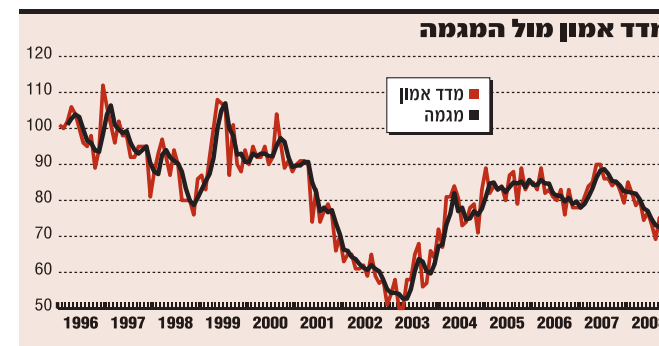
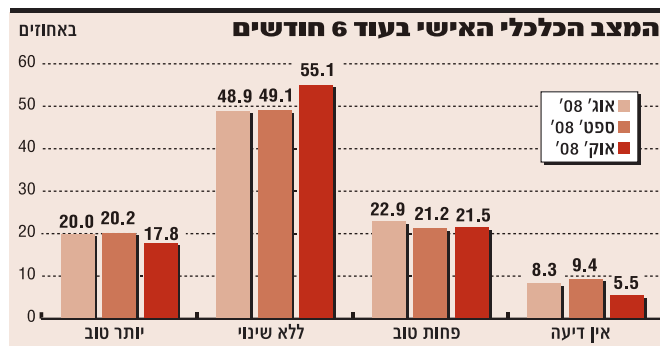
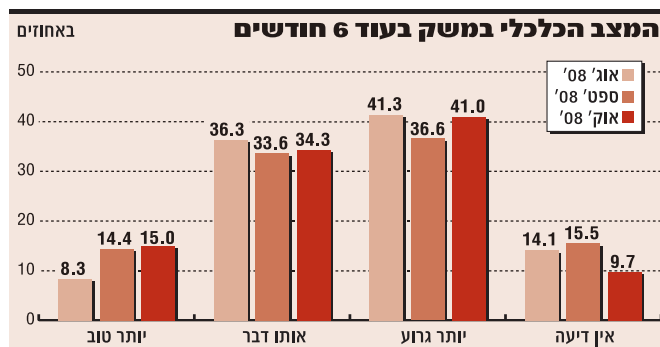
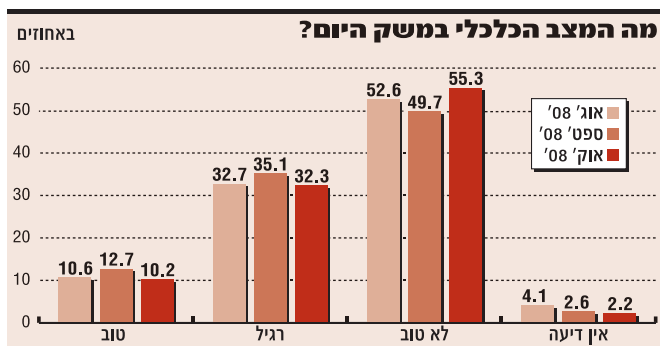
הירידה במדד נובעת, בעיקר, מהרעה ניכרת בהערכת הציבור את המצב הכלכלי השוטף, ובמידה קטנה יותר, מירידה בהערכת המצב הכלכלי האישי בעוד שישה חודשים. הפסימיות הבולטת באוקטובר באה בהמשך לפסימיות שמפגין הציבור בשנה האחרונה, שמתבטאת בשחיקה מתמשכת באמון הצרכנים. תופעה נוספת עליה כדאי לתת את הדעת היא ההרעה הבולטת מאוד בציפיות האוכלוסייה בישראל לגבי שוק העבודה. באוקטובר ישנה תפנית פסימית של ממש בכל הקשור להערכות הציבור לגבי מצב התעסוקה והאבטלה בעוד שישה חודשים.

תופעת השחיקה בולטת לעין אם מסתכלים על נתוני המגמה באוקטובר, אשר ממשיכים להצביע על הרעה מתמשכת כמעט בכל פריט ורכיב של המדד. למעשה, אם מסתכלים על הנתונים מאז פרוץ משבר ה"סאב־פריים" ביולי 2007, ומפרקים את המדד לרכיביו

הירידה במדד האמון נובעת, בעיקר, מהרעה ניכרת בהערכת הציבור את המצב הכלכלי השוטף

55.3%
מהמשיבים
החודש סבורים
שהמצב הכלכלי
במשק "לא
טוב"; 10.2%
מגדירים את
המצב כ"טוב"

הערכת המצב הכלכלי השוטף והציפיות לגבי המצב הכלכלי הכללי והאישי בעוד שישה חודשים - ניתן להבחין בתנודות, אפילו גדולות, בנתונים השוטפים, לצד הרעה מתמשכת בנתוני המגמה. הרעה זו בולטת דווקא לגבי המצב הכלכלי השוטף, ופחות מודגשת בכל הקשור למצב הכלכלי האישי.

יתר על כן, באוקטובר ישנה הרעה בהערכות הציבור אשר מרמזת על תפנית שלילית, תוצאה של ההחמרה הניכרת במשבר הפיננסי הגלובלי בשבועות האחרונים, והופעתם של סימנים ראשונים של האטה במשק הישראלי. בהשוואה למשקים מתועשים אחרים, הירידה באמון הצרכנים בישראל עדיין מוגבלת, אם כי לאורך התקופה מאז פרץ המשבר הפיננסי הגלובלי, מגמת ההתפתחות מצביעה על פסימיות, זאת גם אם נראה שהמשק הישראלי ספג פגיעה פחות חמורה בהשוואה למשקים אחרים.

את הנקודה הזו כדאי להדגיש. רק לקראת הרבעון השלישי של 2008 החלו להופיע במשק הישראלי סימני האטה, שלפי שעה נראית מתונה, אך עלולה להיות חמורה יותר לנוכח ההתפתחויות בחו"ל. אף על פי כן, הצרכנים בישראל החלו כבר לפני יותר משנה "להתכונן"

**החמרת המשבר
הפיננסי הגלובלי
נתנה את
אותותיה וניכרת
בפסימיות
הגוברת**

מדד האמון האמריקני קרס החודש ב־26 נקודות לרמתו הנמוכה ביותר מאז ומעולם

לקראת הירידה בקצב הצמיחה וההרעה בתנאים הכלכליים. ההרעה עלולה להחריף גם בהשפעת התפתחויות שליליות בתחום החיסכון לטווח ארוך.

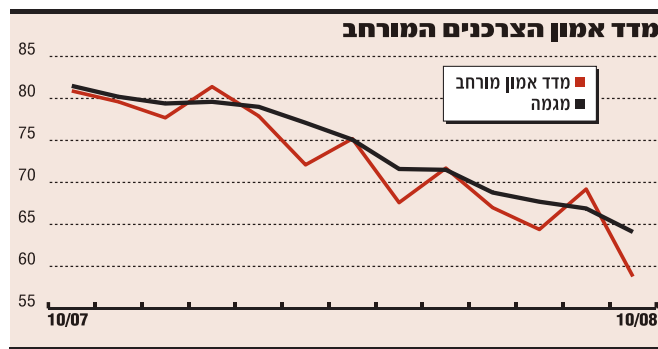
השאלה המהותית היא, כמובן, כיצד ישפיעו הנתונים שהוזכרו על הצריכה הפרטית במשק בהמשך השנה. בהתחשב בנתוני המגמה בנוגע להערכת הציבור לגבי המצב הכלכלי האישי, והנתונים על קניות לא שוטפות אשר יובאו להלן, ניתן להגיד כי, בתחילת 2009 תהיה האטה בקצב גידול הצריכה הפרטית, וייתכן שתירשם עלייה קטנה מאוד, או אפילו ירידה, דבר אשר יכול להשפיע על סיכויי המשק הישראלי להתחמק ממיתון עמוק יחסית.

אמירה זו מבוססת על נתוני מגמת המדד, המשקפים ממוצעים נעים תלת חודשיים. בסוף אוקטובר עמד נתון המגמה של המדד על 71.6 נקודות, לעומת 72.6 נקודות בסוף ספטמבר ו־73.1 נקודות בסוף אוגוסט. נתון המגמה נמוך ב־17.1 נקודות לעומת הנתון שנרשם ביולי 2007, כאשר משבר ה"סאב־פריים" החל להתגלגל. ירידה זו היא ביטוי לעלייה במפלס חששות הציבור, בצל הערכות גוברות להיווצרות מיתון בכלכלת ארה"ב ומשבר עולמי אשר ישפיע גם על המשק הישראלי. בארה"ב – היצרנית המרכזית של חדשות כלכליות רעות בימים אלה – רשם מדד אמון הצרכנים, כפי שמודד אותו ה־Conference Board, ירידה חריפה באוקטובר, והמדד עומד עתה על 38 נקודות, ירידה של 26 נקודות בתוך חודש. גם המדד במקומות אחרים, כמו בריטניה, ירד לשפל רב שנתי בהשפעת האירועים בשוק ההון, הדיבורים על משבר ושפל קרובים.

צניחה במדד המורחב

מדד האמון ה"מורחב", אשר כולל מלבד שלוש השאלות הבסיסיות גם שאלה הנוגעת להערכת הציבור לגבי הצפוי בתחום התעסוקה,

המדד המורחב נפל ב־10.4 נקודות לאחר שעלה ב־4.8 נקודות בספטמבר

ירד כאמור באוקטובר ב־10.4 נקודות, לאחר שעלה ב־4.8 נקודות בספטמבר, ולאחר שירד באוגוסט ב־2.6 נקודות. מאז פרוץ משבר הפיננסי העולמי ירד המדד המורחב ב־24.2 נקודות.

סקר גלובס כולל מאז יולי 2003 שאלות לגבי תוכניות קנייה של דירות, מכונות ומוצרים בני קיימא. בדיקת שיעורי הסירוב לרכישות אלה – אחוז המשיבים שאין בכוונתם לבצע רכישות מעין אלה – בחתך של קבוצות שונות באוכלוסייה, ועל בסיס ממוצעים נעים תלת חודשיים, מראה שלאחר הירידה בשיעור הנכונות לרכוש מוצרים בני קיימא ביולי, הרי שבאוגוסט, בספטמבר ובאוקטובר שוב נרשמה עלייה זעירה בשיעור זה. בכוונות רכישת מכונת ניכרת מגמה של ירידה מזה שישה חודשים, כאשר גם בכוונות לרכוש דירה נרשמה ירידה מסוימת מאז יולי, עם התאוששות קלה באוקטובר.

מחקר שנערך במחלקת המחקר של בנק ישראל העלה, כי מדד אמון הצרכנים של גלובס מחקרים יכול לחזות רבעון אחד עד שני רבעונים את ההתפתחויות בצריכה הפרטית, תוך הוספת מידע על הצפוי בעתיד הקרוב, מעבר למה שניתן ללמוד ממשתנים אחרים במשק.

הממצאים

הציבור בישראל ממשיך להתאים כלפי מטה את ציפיותיו והערכותיו לגבי המשק, במקביל להתפתחות המשבר הכלכלי הגלובלי. בחודש האחרון ליוותה את השחיקה הכללית באמון הצרכנים עלייה חדה וברורה בפסימיות לגבי הצפוי בשוק העבודה, זאת נוכח פרסומים אשר הצביעו על אפשרות לפיטורים נרחבים במגזר העסקי והתפתחות של מיתון כלכלי חריף וממושך.

התפתחויות אלה באו לידי ביטוי בנתוני מדד אמון הצרכנים של ישראל לאוקטובר. הנתון השוטף של המדד ירד ב-4.9 נקודות בחודש שעבר, זאת לאחר עלייה של 6 נקודות בספטמבר וירידה של 4.1 נקודות באוגוסט.

בסוף אוקטובר עמד המדד על 70.3 נקודות (100=1996), קרוב לרמות השפל שנרשמו ב-2004, והרבה מתחת לרמת השיא של 90 נקודות אליה טיפס המדד ביוני 2007, ערב משבר ה"סאב־פריים". כאמור, מאז החל המשבר להתגלגל איבד המדד כמעט 20 נקודות, ומאז ספטמבר 2007 ירד המדד כמעט ב-14 נקודות.

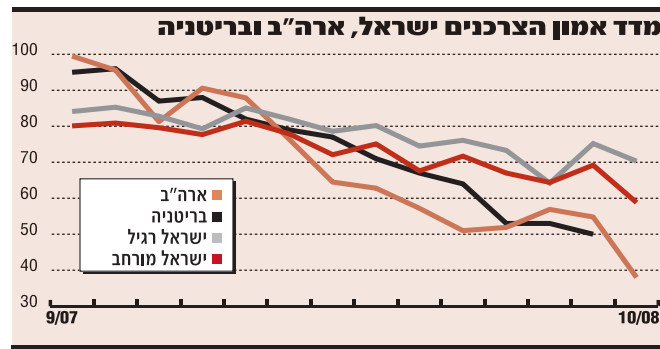
חייבים לציין, כי בשבועות האחרונים החלו להופיע בישראל סימנים ממשיים של האטה כלכלית. זאת בניגוד למה שקרה עד לפני חודשיים, כאשר אמון הצרכנים הלך ונשחק, למרות שבפועל לא היו נתונים שהצביעו על האטה. הסיבה לכך הייתה, ככל הנראה, הירידות החריפות במחירי ניירות ערך, והדיווחים הקודרים מחו"ל. מבחינת נתוני המדד, מאז הרבעון השלישי של 2007 אפשר לראות שהציבור מאבד את אמונו בתפקוד המשק בהווה ובעתיד וכן בתפקוד שוק העבודה.

**המדד עמד בסוף
אוקטובר על
70.3 נקודות,
קרוב לרמות
השפל ב-2004**

למעשה, אחד הממצאים העיקריים אשר עולים מהסקר השוטף עליו מבוסס המדד היא החרדה הגדולה הקיימת בקרב הציבור ביחס למצב שוק העבודה בעוד שישה חודשים. הציבור שומע על האטה ושפל עולמיים שאפשר ויוחמרו בתחילת 2009, ומתרגם זאת מייד להערכות פסימיות מאוד לגבי אפשרויות התעסוקה, ולגבי מצב המשק בעוד שישה חודשים, אך גם לגבי מצב המשק היום.

שאלה של משילות

נתון המגמה של המדד באוקטובר מצביע על ירידה של נקודה אחת לעומת ספטמבר, והגיע ל-71.6 נקודות. הירידה בנתון המגמה מתונה יותר מזו של המדד השוטף, והדבר משקף את החישוב על פי ממוצע נע לשלושה חודשים. עם זאת, נתוני המגמה מאשרים את העמקת הפסימיות בקרב הציבור. ערב פרוץ משבר הסאב־פריים, ביולי 2007,

עמד נתון המגמה על 88.7 נקודות, 17.1 נקודות מעל לרמה של אוקטובר.

עוד בספטמבר, ולמעשה עד לקריסה של ליהמן ברדרס וחברת AIG, נראה היה שהעולם נכנס לשגרה כלשהי בתחום הפיננס, בעזרת

**מנתוני מדדים
מקבילים בעולם
מצטיירת תמונה
פסימית הרבה
יותר מאשר
בישראל**

חשיבות רבה תהיה להערכת הציבור באשר לכושר התפקוד הכלכלי של ממשלת המעבר

הזרמה ענקית של נזילות על ידי הבנקים המרכזיים. באוקטובר חלה הרעה גדולה מאוד בעולם, אשר הדים לה ניתן למצוא במדד המקומי. למעשה, תמונת המצב שעולה מנתוני מדדים מקבילים במדינות מתועשות שונות מצביעה על פסימיות רבה הרבה יותר מזו של ישראל. בארה"ב צנח באוקטובר מדד אמון הצרכנים שמפרסם ה־Conference Board מ־64 נקודות בספטמבר ל־38 נקודות באוקטובר, הירידה השלישית בגודלה מאז שמפורסם המדד, והרמה הנמוכה ביותר אליה הגיע מעולם.

נראה, אפוא, כי בעולם, וגם בישראל, הייתה הרעה ניכרת בציפיות של משקי הבית, זאת על רקע הירידות החדות במחירי ניירות ערך, קריסת המערכת הפיננסית, התחזיות הקודרות לגבי ירידה חדה בפעילות הכלכלית ובערכו של החיסכון לטווח ארוך וכן צפי לעלייה באבטלה. מזווית ראייה זו, מצב אמון הצרכנים באוקטובר שונה מאוד מאשר בספטמבר, אם כי רק בחודשים הקרובים ניתן יהיה לוודא שאכן מדובר בתפנית של ממש, בכיוון של פסימיות שהולכת ומעמיקה.

בישראל יש להביא בחשבון, בנוסף להשפעה של ההתפתחויות הכלכליות, גם את ההשלכות של פיזור הכנסת ועריכת בחירות מוקדמות. בגיליונות קודמים הועלתה לא פעם האפשרות, כי חלק מהערכות הציבור הושפעו מעמדות הציבור כלפי הממשלה. מערכת הבחירות עלולה להעצים תופעה זו, אם כי לאור החששות המשותפים לקבוצות רבות באוכלוסייה, אפשר להניח כי המשקל של גורם זה יהיה נמוך יחסית.

חשיבות גדולה יותר תהיה להערכות של הציבור לגבי כושרה של הממשלה להגיב למצבים משבריים בצורה שקולה או נאותה, כאשר מדובר בממשלת מעבר, בלי תקציב מאושר ל־2009, וכאשר מקבלי ההחלטות שריים בתהליכים של בחירות פנימיות במפלגותיהם, או מועמדים לכנסת.

נמשך לקנות פחות

היעד המרכזי של מדד אמון הצרכנים הוא חיזוי מגמות בתחום הצריכה הפרטית בחודשים הקרובים. אין עדיין נתונים על הרבעון השלישי של השנה, אך כל הסימנים מראים, כי הירידה בצריכה הפרטית אשר החלה ברבעון השני של 2008 – עם צמצום בקצב שנתי של 3.6% – נמשכה גם ברבעון השלישי, וביתר שאת ברבעון הרביעי. הדבר תואם את הממצאים של מדד אמון הצרכנים בחודשים האחרונים.

את הפסימיות הזו אפשר לחלק למרכיבים השונים שלה. ראשית, ישנה ירידה חדה מאוד בהערכות הציבור באשר למצב שוק העבודה בעוד שישה חודשים, למרות שבכל הקשור להערכות על מצב המשק בעוד שישה חודשים ישנה יציבות מסוימת, לאחר ירידות משמעותיות שהחלו כבר לפני שנה. לשני אלה יש להוסיף את הירידה הניכרת בהערכת בציבור את התפקוד השוטף של הכלכלה בישראל.

יודגש גם, שלמרות הירידה החדה בהערכות הציבור באשר לביצועי המשק בעתיד, הרי שהערכותיו לגבי המצב הכלכלי האישי נותרו יציבות, עם שחיקה מתונה יחסית. בעניין זה, המשק הישראלי שונה ממשקים אחרים. תופעה זו אמורה לפעול למיתון הירידות בביקושי משקי הבית.

שנית, נתוני המגמה של רכישות לא שוטפות, במיוחד של מוצרים בני קיימא, רשמו עלייה זעירה בחודשיים האחרונים, לאחר חודשים של ירידה, והדבר מרמז שלא צפויה שחיקה מואצת בצריכה הפרטית במשק במהלך החודשים הקרובים. אלא שבעניין זה יתכן שהציבור יתאים את ציפיותיו לגבי המצב הכלכלי האישי רק בחודשים הבאים, ורק אז אפשר יהיה לבחון את מלוא ההשפעה של המשבר הכלכלי על אמון הצרכנים.

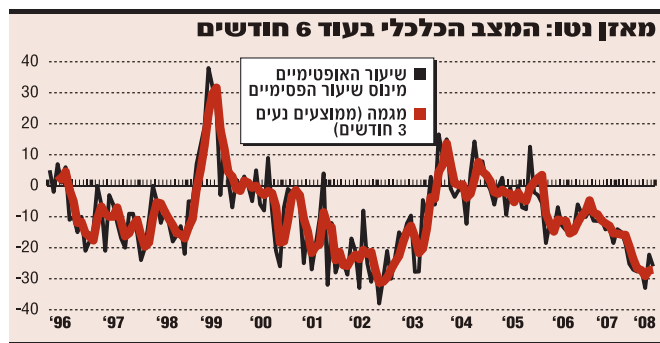
הסימנים מראים, כי הירידה בצריכה הפרטית נמשכה ותימשך ברבעון השלישי והרביעי, בהתאמה

**עתיד המשק
בעוד חצי שנה:
41% מהמשיבים
סבורים שהמצב
יהיה "פחות
טוב"**

של הערכת המצב הכלכלי השוטף למינוס 41.4 נקודות, ירידה של 2.2 נקודות לעומת הנתון של ספטמבר, ושל 4.6 נקודות לעומת אוגוסט. ביולי 2007, כאשר אמון הצרכנים היה בשיא של שבע שנים, עמד נתון המגמה של רכיב זה על מינוס 19.8 נקודות, ומאז הוא רושם ירידה כמעט מתמדת.

צפי כלכלי משקי: ירידה קלה

עד לפני כמה חודשים נטען בפרסום זה, כי הערכות האוכלוסייה לגבי מצב המשק בעוד שישה חודשים הן אשר מביאות לידי ביטוי את עיקר הדאגה שלו, ובה נרשמו עד לאוגוסט ירידות יחסית חדות. מאז ספטמבר ישנה יציבות מסוימת ברכיב זה, לאחר שבאוגוסט נרשמה עלייה חדה מאוד בפסימיות. יתכן, על כן, כי בחודשיים האחרונים הציבור מתקן את ציפיותיו, גם אם הן נותרו פסימיות, בהשוואה לתמונה הקודרת מאוד של אוגוסט. באוקטובר ירד הנתון השוטף של רכיב זה ב-3.8 נקודות, לעומת ספטמבר, והגיע למינוס 26 נקודות. הרמה דומה לזו שנרשמה ביולי 2008, אך גבוהה לעומת הנתון של מינוס 33 נקודות שנרשם באוגוסט.

הערכות ההווה: ירידה תלולה

בשלב זה כדאי לפרט קצת יותר את הממצאים הכמותיים לגבי רכיבי המדד השונים. בניתוח ההתפתחות בכל אחת משלוש השאלות אומצה השיטה בה השתמש בנק ישראל לבחינת מדד אמון הצרכנים של גלובס, לפיה מחשבים את המאזן נטו של הערכה חיובית (אלה שענו שהמצב טוב, או יהיה טוב בעוד שישה חודשים, פחות אלה שהביעו הערכה שלילית - המצב גרוע או יהיה גרוע יותר בעוד שישה חודשים).

באוקטובר נרשמה ירידה תלולה, של 8.1 נקודות, במאזן נטו המתייחס לנתון השוטף, לאחר עלייה של 5 נקודות בספטמבר וירידה של 3.4 נקודות באוגוסט. בסוף אוקטובר עמד הנתון השוטף של הערכת המצב הכלכלי השוטף על מינוס 45.1 נקודות, 26.1 נקודות פחות מהשיא של אוגוסט 2007. משמעות נתון זה היא, כפי שצוין, שהמשבר הגלובלי תורגם לירידה חדה בהערכת הציבור לגבי מצב המשק, למרות שהמשק המקומי נפגע פחות ממשקים בחו"ל.

התמונה של שחיקה בהערכות הציבור ברורה הרבה יותר כאשר מתייחסים לנתוני המגמה של רכיב זה. באוקטובר הגיע נתון המגמה

**ירידה תלולה
של כ-8 נקודות
במאזן נטו של
המצב הכלכלי
השוטף של
המשק**

**נתוני המדד
המורחב
חושפים חשש
כבד ועמוק
בנוגע למצב שוק
העבודה בישראל**

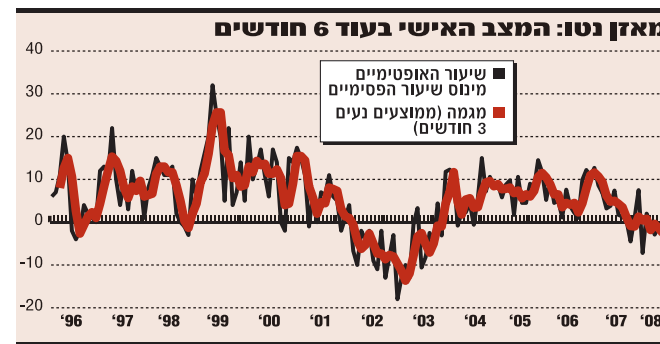
הנתון השוטף של רכיב זה על 12.7 נקודות, ומאז החלה ירידה במקביל להתפתחות משבר ה"סאב־פריים". ביולי 2007 עמד הנתון השוטף של רכיב זה על 6.9 נקודות, ולפני שנה הוא הגיע ל־7.4 נקודות. נתון המגמה של הרכיב ירד באוקטובר ב־1.1 נקודות, לאחר ירידה בת נקודה אחת בספטמבר, ועלייה של 1.4 נקודות באוגוסט. בסוף אוקטובר עמד נתון המגמה על מינוס 2.5 נקודות. אם מסתכלים על תמונה של שנה ויותר, ניתן להבחין בירידה מתונה יותר מאשר בשני הרכיבים הקודמים, אם כי גם פה ישנה שחיקה מתמשכת, אשר החלה במקביל להתפתחות המשבר הפיננסי העולמי, מלווה בשחיקה איטית בנתוני הממוצעים הנעים התלת חודשיים.

שוק העבודה: זינוק בפסימיות

כדי להשלים את תמונת המדד מבחינה מקצועית, עוקב פרסום מדד אמון הצרכנים מאז יולי 2003 אחרי ההתפתחות בהערכות לגבי שוק העבודה בישראל והצפוי בו בעוד שישה חודשים, שכן ציפיות אלה משפיעות על אמון הצרכנים. זו הסיבה ששאלה לגבי הצפוי בתעסוקה במשק בעוד שישה חודשים נוספה לסקר שעורך גלובס מחקרים מדי חודש באמצעות מכון חנוך ורפי סמית. על יסוד שאלה נוספת זו חושב מדד אמון צרכנים "מורחב". כדי ליצור בסיס משותף למדד הישן, הוצמד לחודש יולי 2003 הערך 65, שהוא הערך של המדד הרגיל

איך יהיה שוק העבודה (תעסוקה) בארץ בעוד 6 חודשים?

	יולי '08	אוגוסט '08	ספטמבר '08	אוקטובר '08
יהיה יותר טוב	11.5%	12.2%	13.7%	10.9%
ישאר כפי שהוא היום	38.7%	37.5%	35.4%	22.8%
יהיה פחות טוב	33.4%	32.4%	32.1%	56.4%
לא הביעו דעה	16.4%	17.9%	18.7%	9.9%

נתון המגמה הגיע למינוס 27.1 נקודות, עלייה זעירה לעומת החודש הקודם, אך בסך הכל דומה לנתונים שנרשמו בחלק גדול מהחודשים הקודמים. את נתוני אוקטובר צריך להשוות לרמה של מינוס 8.7 נקודות שנרשמה ביולי 2007, ערב פרוץ משבר ה"סאב־פריים".

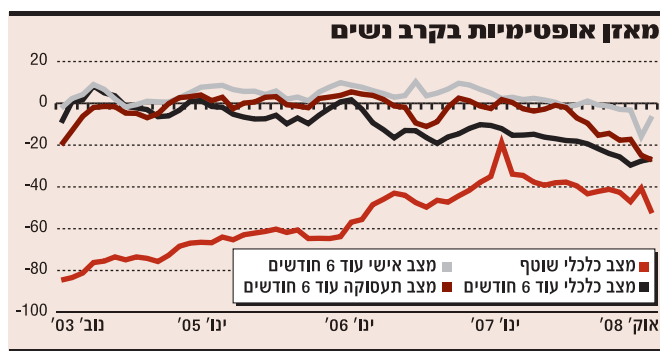
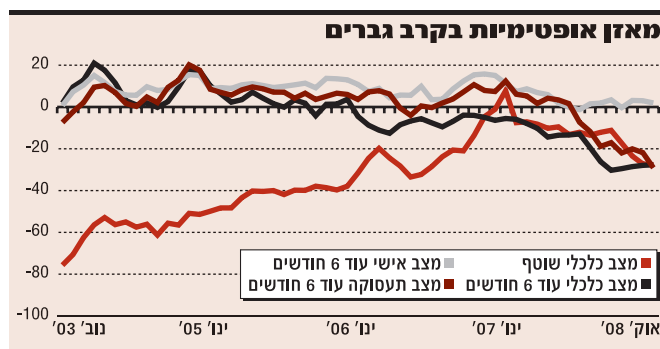
צפי כלכלי אישי: כמעט יציבות

כפי שצוין לעיל, הערכות הציבור לגבי המצב הכלכלי האישי הופכות להיות פסימיות יותר, אם כי במידה מתונה יותר מאשר שני הרכיבים האחרים, עד כדי כך שניתן לדבר על יציבות יחסית, תוך שחיקה מסוימת. ממצא זה מפתיע במיוחד לאור הפרסומים על פגיעה בחיסכון של הציבור, בפרט בחיסכון לטווח ארוך, אך יתכן שהציבור עדיין לא הטמיע התפתחויות אלה או הוא מפריד בין מצבו בטווח הארוך, לבין מצבו בעתיד המיידי.

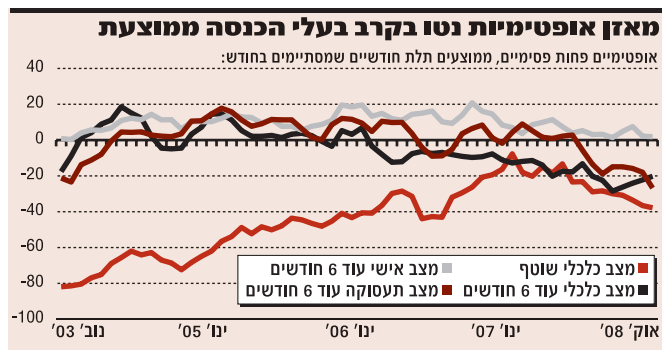
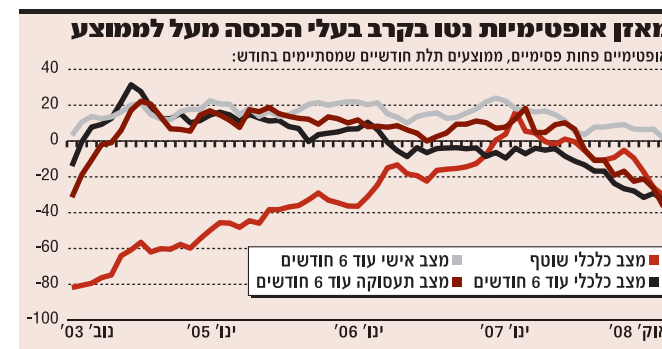
באוקטובר ירד הנתון השוטף של מאזן הנטו של 2.7 נקודות, לאחר עלייה של 1.9 נקודות בספטמבר וירידה של 2.6 נקודות באוגוסט. הנתון השוטף הגיע בסוף אוקטובר למינוס 3.7 נקודות, לעומת מינוס נקודה אחת בספטמבר. בשיאו הכלכלי של העשור הנוכחי, במאי 2007, עמד

**יציבות בהערכות
לגבי המצב
הכלכלי האישי:
55% מהמשיבים
מעריכים, כי
מצבם ייותר בלא
שינוי**

48% מבעלי הכנסה גבוהה מאמינים שמצב המשק יהיה פחות טוב לעומת 31.8% מבעלי הכנסה נמוכה

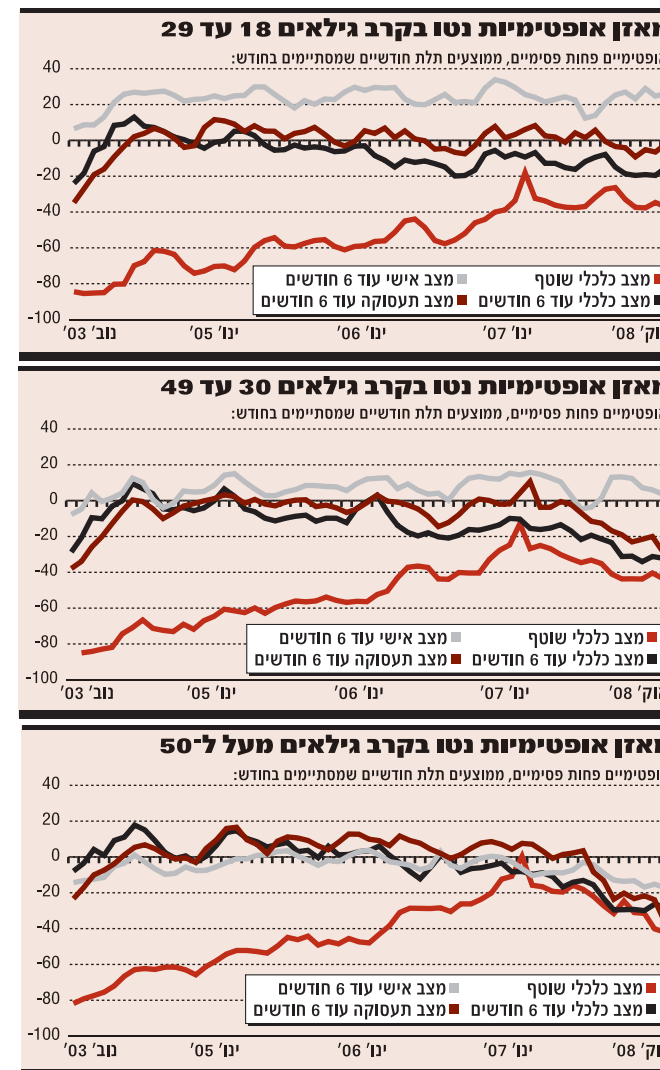
הושפעו מאוד מהדיבורים על שפל מתקרב. בסוף אוקטובר הגיע המדד המורחב ל-58.8 נקודות, לעומת 69.2 נקודות בסוף ספטמבר ולעומת 64.4 נקודות בסוף אוגוסט. בסוף יוני 2007 הגיע המדד המורחב ל-85 נקודות, ופירוש הדבר שמאז פרוץ משבר ה"סאב-פריים" ירד המדד המורחב ב-262 נקודות. ההסבר לתמונת מצב זו נעוץ, כאמור, בהתפתחויות לגבי הצפוי בשוק העבודה. הנתון השוטף של המאזן נטו ירד באוקטובר בלא פחות מ-27 נקודות, תנועה בסדר גודל כמעט חסר תקדים מאז החל

לאותו חודש. המדד המורחב ירד באופן חד באוקטובר, ביטוי לפסימיות מתגברת ביחס לשוק העבודה. המדד רשם החודש ירידה של 10.4 נקודות, יותר מכפליים בהשוואה לירידה במדד הכללי, זאת לאחר שעלה בספטמבר ב-4.8 נקודות ובאוגוסט ב-2.6 נקודות. כבר בחודשים הקודמים הודגש, שבהתפתחות הנתון השוטף של המדד המורחב ישנן תנודות אשר מבטאות חוסר ודאות ושינוי תכופ בהערכות של משקי הבית בישראל, על כן יתכן שבחודשים הקרובים נראה תיקון בהערכות הציבור, אשר

56.4% מהמשיבים מעריכים שמצב שוק התעסוקה ידרדר, לעומת 32.1% מהמשיבים בספטמבר

**אופטימיות
כפונקציה של
גיל: כ-32%
מהצעירים
סבורים שמצבם
הכלכלי
האישי יוטב
לעומת 11.6%
מהמבוגרים**

גלובס לבדוק את הציפיות בתחום שוק העבודה לפני חמש שנים. בסוף אוקטובר עמד הנתון השוטף על מינוס 45.1 נקודות, ואת הנתון הזה צריך להשוות למאזן חיובי, של 42 נקודות, לפני פרוץ משבר ה"סאב-פריים". נתון המגמה ירד ב-7.8 נקודות, והגיע למינוס 28 נקודות, לעומת מאזן נטו של 2 נקודות ביולי 2007.

סביר להניח, כי על הציבור החלו להשפיע פרסומים על פיטורים בחברות במשק, במיוחד בתחום ההייטק, זאת למרות שבינתיים הנתונים של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, וגם של שירות התעסוקה, אינם מצביעים על הרעה, והיא תגיע רק בעוד כמה חודשים. נתוני הלמ"ס מצביעים על כך, ששיעור האבטלה נותר ברמה של 5.9%, אך הציבור לא מתרשם ומעדיף לאמץ גישה פסימית ביחס לתעסוקה במשק. נתון המגמה של המדד המורחב ירד באוקטובר ב-2.8 נקודות, לאחר ירידה של 0.8 נקודות בספטמבר, וירידה של 1.1 נקודות באוגוסט. כלומר, גם פה ניכרת מגמת השחיקה באמון הצרכנים, אשר מודגשת על רקע החרדות שהולכות וגוברות לגבי הצפוי בשוק העבודה. נתון המגמה הגיע ל-64.1 נקודות באוקטובר, לעומת 66.9 נקודות בסוף ספטמבר, ובכך השלים ירידה של 19.2 נקודות מאז פרוץ משבר הפיננסי בעולם.

שלוש קטגוריות באוכלוסיה

ממצאי אוקטובר, בשילוב ממצאי החודשים הקודמים, מציירים תמונה פסימית בקרב הקבוצות השונות באוכלוסייה. נתוני המגמה, המתאייסים לממוצעים נעים תלת חודשיים, מציירים תמונה אשר תואמת, בקרב מרבית הקבוצות, את הממצאים הכלליים. מדובר בהרעה חדה יחסית בהערכה לגבי מצב התעסוקה והמצב הכלכלי השוטף, לצד יציבות תוך שחיקה בהערכה לגבי המצב הכלכלי האישי, ותקיון כלפי מעלה בהערכות לגבי המצב הכלכלי בעוד שישה חודשים.

**הפער המגדרי:
64.7% מהנשים
מגדירות את
מצב המשק
היום כ"לא טוב"
לעומת 43.8%
מהגברים**

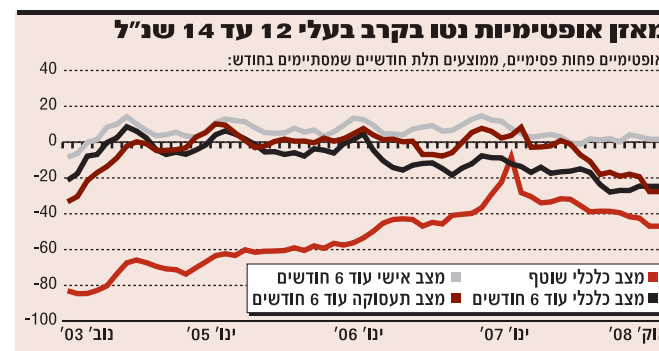
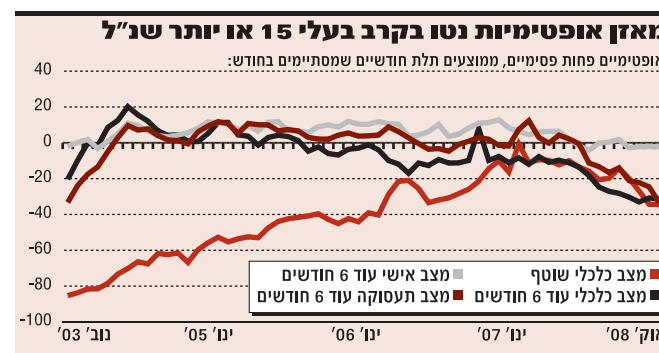
17.4% מבעלי ההכנסה הגבוהה אינם פוסלים רכישת רכב, לעומת 6.4% מבעלי ההכנסה הנמוכה

ההכנסה הממוצעת, בני 30 עד 49, בני 50 ומעלה ובעלי 12 עד 14 שנות לימוד. גם בקטגוריה זו ישנה ירידה בהערכה לגבי מצב שוק העבודה והמצב הכלכלי השוטף, אך ההערכות לגבי הרכיב האחרון הן הרבה יותר פסימיות מאשר בקטגוריה הקודמת. המאזן נטו לגבי המצב הכלכלי השוטף הוא בסביבות מינוס 45 עד מינוס 50 נקודות. בנוסף לכך, בני 30 עד 49 ובני 50 ויותר מציגים שחיקה יחסית גדולה יותר בציפיות לגבי המצב הכלכלי האישי.

הקטגוריה השלישית כוללת את קבוצת הצעירים, בני 18 עד 29, המציגה תמונה שונה מאחרות: יציבות, ואפילו עליות בחודשים האחרונים, ברכיבים הנוגעים לעתיד, וכן יציבות בהערכה לגבי המצב הכלכלי השוטף.

עדיין מתכננים לקנות

בנוסף לארבע השאלות של המדד המורחב, מאז יולי 2003 עוקב הסקר גם אחרי תשובות לשלוש שאלות לגבי רכישות לא שוטפות בששת החודשים הקרובים – של דירות, מכוניות ומוצרים בני קיימא. מלבד המידע שמתקבל לגבי תוכניות רכישה מעין אלה, הכוונה היא לתקוף בדרך אחרת את הממצאים שמתקבלים מחישוב המדד ומרכיביו. באוקטובר, כמו בספטמבר, נרשמה עלייה זעירה בשיעור הנכונות לרכוש מוצרים בני קיימא, אך הדבר בא לאחר ירידה חדה ביולי, כך שהרמה אינה שונה מזו של סוף הקיץ. באופן כללי, ניתן היה לצפות להתאמה מסוימת בין התוצאות המתקבלות בסעיף זה לבין אלה הנוגעות לצפי גבי המצב הכלכלי האישי בעוד שישה חודשים, והדבר אכן משתקף במעין יציבות שנרשמת בשני רכיבים אלה. בשני המקרים מדובר בירידה יחסית משמעותית במחצית השנייה של 2007, ולאחר מכן התייצבות תוך תנודות בנתוני הממוצעים הנעים התלת חודשיים. זהו הבסיס לטענה, כי גם אם צפויה האטה מסוימת בגידול בצריכה הפרטית מדובר יהיה בתופעה יחסית מתונה, אלא אם כן הציבור יתקן

למרות זאת, הדמיון בין הקבוצות השונות רחוק מלהיות שלם. אפשר לחלק, למעשה, את האוכלוסייה לשלוש קטגוריות עיקריות. הקטגוריה הראשונה מורכבת מקבוצות הגברים, בעלי ההכנסה הגבוהה ובעלי ההשכלה הגבוהה. קטגוריה זו רושמת ירידה בהערכות לגבי מצב התעסוקה ולגבי המצב הכלכלי השוטף, אך נתון המגמה בסעיף זה הוא סביב מינוס 30 עד מינוס 35 נקודות. לגבי המצב הכלכלי בעוד שישה חודשים ישנה עלייה קטנה בהערכות, רמז לאפשרות שיהיה שיפור למרות המיתון הצפוי בחודשים הקרובים. שונה במקצת המצב בקטגוריה השנייה הכוללת את הנשים, בעלי

ירידה חודשית שיטתית ברציפות בנכונות לקניית מכונית – חדשה או משומשת

עלייה מזערית, של 0.2 נקודות אחוז, בנכונות לרכוש מוצרים בני קיימא בששת החודשים הקרובים

האם בששת החודשים הקרובים את/ה (משפחתך) מתכוונת/ת לרכוש דירה חדשה או דירה מיד שניה?			
אוגוסט '08	ספטמבר '08	אוקטובר '08	
93.6%	91.3%	91.0%	לא מתכוונת/ת לרכוש דירה
0.6%	2.8%	2.2%	מתכוונת/ת לרכוש דירה חדשה
4.0%	3.6%	3.0%	מתכוונת/ת לרכוש דירה מיד שניה
1.8%	2.3%	3.8%	עדיין לא יודעת, אין דעה

האם בששת החודשים הקרובים את/ה (משפחתך) מתכוונת/ת לרכוש מכונית חדשה או משומשת?			
אוגוסט '08	ספטמבר '08	אוקטובר '08	
87.8%	89.6%	89.7%	לא מתכוונת/ת לרכוש מכונית
3.5%	4.3%	4.4%	מתכוונת/ת לרכוש מכונית חדשה
6.0%	3.9%	4.2%	מתכוונת/ת לרכוש מכונית משומשת
2.7%	2.2%	1.8%	עדיין לא יודעת, אין דעה

האם בששת החודשים הקרובים את/ה (משפחתך) מתכוונת/ת לקנות מוצר או מוצרים בני קיימא*?			
אוגוסט '08	ספטמבר '08	אוקטובר '08	
72.4%	71.0%	72.0%	לא מתכוונת/ת לרכוש מוצרים אלו
8.4%	10.5%	8.6%	בטוח שכן
11.0%	12.3%	13.0%	חושב שכן
8.1%	6.2%	6.4%	עדיין לא יודעת, אין דעה

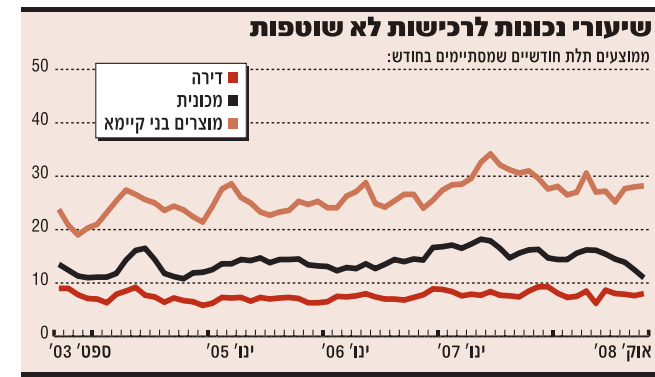
*טליוויזיה, מכונות כביסה, מזגן, מקרר, מקפיא, וידאו, מערכת סטריאו וכדומה

ל-11% מכלל המשיבים, הרמה הנמוכה ביותר מאז יוני 2006. נתון זה משמעותי בגלל הצורך להביא בחשבון את ההתפתחויות בשער החליפין בחודשים האחרונים, והעובדה שלמרות התחזקות השקל, נרשמה ירידה בשיעור הנכונות. הפילוח לפי קבוצות של התשובות בסקר השוטף מציג תמונה מאוד דומה לזו של ספטמבר. גם בחודש הקודם נרשמה ירידה מסוימת בשיעורם של אלה שהצהירו שאינם מתכננים לרכוש מוצרים בני קיימא,

באופן בולט את הערכותיו, לאור ההרעה משמעותית במשבר הפיננסי הגלובלי.

מעל לכל צריך לזכור, כי בין יולי 2007 לאוגוסט 2008 נרשמה ירידה בשיעור אלה אשר, בדרך זו או אחרת, לא שללו את האפשרות לרכוש מוצרים בני קיימא. מכ-34% מהמשיבים ביולי 2007, לכ-28.2% בסקר אוקטובר 2008, הדבר מהווה אינדיקציה נוספת להאטה בביקושים הפרטיים בסוף השנה הזו ובתחילת 2009. כפי שצוין בגיליונות קודמים, צריך להביא בחשבון את האפשרות שחלק מתיקונים אלה מושפעים מתנועות בשער החליפין של השקל, ומהערכות הציבור לגבי כיוון השער בשבועות שלאחר הסקר.

בכוונות הקנייה של דירה נרשמה ירידה בחודשים אוגוסט וספטמבר, לעומת עלייה קלה החודש. בהסתכלות על התמונה לאורך זמן, קל להבחין בתנודות לאורך תקופה ארוכה, כאשר בסך הכול הביקוש נראה עולה ויורד סמוך לאותן רמות, מבלי שנרשמת, בינתיים, ירידה משמעותית בביקושים, למרות הפסימיות ההולכת וגוברת. לגבי מכוניות, נרשמה באוקטובר ירידה נוספת בכוונות הקנייה. ירידה זו נמשכת כבר שישה חודשים, ושיעור הנכונות ירד מ-16.1%

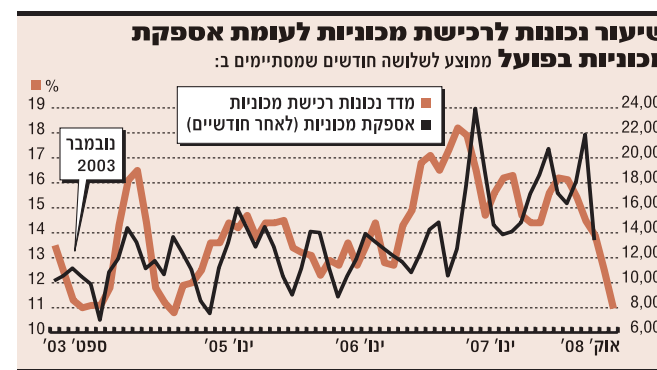
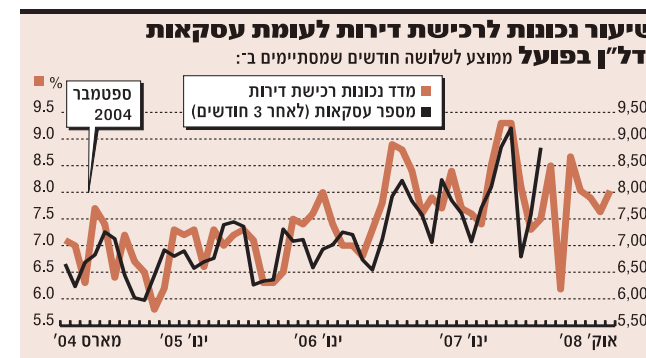
התאוששות קלה בשיעורי הנכונות לרכישת דירה בחצי השנה הקרובה; הנתון עלה באוקטובר ל-8% מהמשיבים

פילוחים

טבלאות הפילוחים בעמודים הבאים מספקות את החומר המפורט על פילוחי התשובות לסקר כוונות הצריכה של הציבור – על פי קריטריונים של מין, גיל, השכלה, הכנסה, מגזר, מוצא ואזור מגורים. לצורך הבנת סנטימנט הציבור בכל הקשור לצריכה לא שוטפת, כדאי להסתכל לא רק על אלה אשר מצהירים על כוונתם לרכוש מוצרים, או להשקיע בדירה, אלא גם על שיעורי הסירוב לרכישה, אשר נותנים אינדיקציה דווקא על סנטימנט שלילי, ומימושם הוא בהימנעות ממעשה. בדרך זו אפשר לקבל תמונה הן לגבי כוונות הצריכה בכלל, והן לגבי נכונות לשקול קניית מוצרים מסוימים.

בדיקת הפילוח המפורט – הייחודי מסוגו בישראל – מאפשרת לקבל את המידע המעודכן ביותר על מגמות הצריכה וכיווניה בסקטורים ובקבוצות האוכלוסייה המגוונות במשק. ■

**בדיקת הפילוח
המפורט
מאפשרת לקבל
מידע מעודכן על
מגמות הצריכה
בסקטורים
השונים**

והיא בולטת אצל נשים, בעלי השכלה גבוהה ובעלי הכנסה ממוצעת, זאת לאחר מספר חודשים של עליות בשיעורי הסירוב עלייה בשיעורי הסירוב במקרה של מכוניות אפשר למצוא בקרב כל הקבוצות, אך במיוחד בקרב הגברים, בעלי השכלה גבוהה ובני 30 עד 49.

**אחד מבין כל
שלושה משיבים
בעלי הכנסה
גבוהה מתכנן
רכישה לא
שוטפת**

מה יהיה המצב הכלכלי בעוד 6 חודשים?									
לא יודע			פחות טוב			ללא שינוי		יותר טוב	
10/08	09/08	08/08	10/08	09/08	08/08	10/08	09/08	08/08	10/08
9.5	12.6	16.1	42.8	38.7	42.1	32.7	34.4	30.5	15.0
10.0	17.8	12.4	39.5	34.8	40.7	35.6	32.9	41.0	14.9
6.4	18.9	12.5	37.1	36.3	44.4	37.7	33.4	38.2	18.8
11.7	7.6	8.6	31.2	39.9	36.2	38.3	43.4	46.8	18.8
8.6	19.7	14.8	54.1	29.5	35.9	15.8	40.0	42.7	21.5
14.4	11.0	13.7	37.2	33.2	48.2	35.6	34.5	31.7	12.9
10.7	19.4	18.5	45.7	31.8	42.8	37.9	31.9	30.5	5.6
2.7	14.5	11.6	23.8	33.6	35.2	55.7	35.1	40.9	17.7
12.8	6.2	10.4	44.4	42.4	43.2	28.3	38.6	40.2	14.6
10.2	22.2	17.0	44.2	32.9	43.4	31.2	30.4	31.8	14.4
13.7	19.8	16.5	31.8	38.5	48.4	30.9	24.7	23.4	23.7
9.6	17.7	14.3	37.7	40.1	40.1	37.9	30.7	34.5	14.9
8.6	11.3	13.1	48.0	36.9	43.2	31.3	39.8	42.7	12.0
13.9	14.2	17.2	37.7	35.5	33.8	34.7	30.1	32.9	13.7
6.6	21.4	10.8	31.5	40.5	46.8	45.0	28.4	44.4	17.0
6.5	7.6	11.7	53.5	36.7	38.1	25.2	46.2	37.2	14.8
10.7	27.4	14.8	42.6	32.3	43.6	31.6	21.0	29.5	15.1
השכלה עד 11			14-12			15+		הכנסה	
ממוצעת			ממוצעת			ממוצעת		ממוצעת	
לא חשיב			ממלך הממוצעת			ממלך הממוצעת		ממלך הממוצעת	

מה יהיה מצב התעסוקה בעוד 6 חודשים?													
באזורים	לא יודע			פחות טוב			ללא שינוי			יותר טוב			
	10/08	09/08	08/08	10/08	09/08	08/08	10/08	09/08	08/08	10/08	09/08	08/08	
מין	8.5	16.7	14.1	55.3	36.9	34.3	24.5	31.7	38.8	11.7	14.7	12.8	
	11.1	20.5	21.0	57.3	28.1	30.9	21.4	38.5	36.4	10.3	13.0	11.7	
מוצא	8.1	15.9	14.0	50.6	29.9	30.6	26.4	40.9	43.8	14.9	13.3	11.6	
	9.5	16.5	13.8	48.7	30.3	33.0	25.8	46.1	45.7	15.9	7.1	7.5	
	7.2	15.9	14.4	55.2	37.9	40.9	25.4	33.1	39.7	12.2	13.1	5.0	
ישראל אירופה	22.4	20.4	22.0	52.0	25.5	22.0	21.9	43.6	38.8	3.7	10.5	17.3	
	9.3	26.8	25.3	69.0	31.4	30.7	17.1	29.3	32.1	4.6	12.5	11.9	
גיל	9.5	10.3	6.4	29.1	23.1	17.9	41.3	42.9	56.0	20.1	23.7	19.7	
	7.0	12.1	11.0	58.6	29.7	36.5	21.3	43.2	40.7	13.0	15.0	11.8	
	49-30												
השכלה עד 11	11.9	26.4	27.0	63.9	36.8	34.1	17.6	27.6	29.0	6.6	9.2	9.9	
	14.3	20.7	28.0	41.9	29.7	26.1	26.5	30.4	23.8	17.3	19.2	22.0	
	14-12	11.8	18.3	14.4	53.6	31.4	34.7	24.6	35.5	38.9	10.0	14.8	12.0
הכנסה	6.2	18.9	18.6	64.7	33.6	31.6	19.3	36.7	40.5	9.8	10.8	9.3	
	15+	14.5	25.3	22.6	51.4	29.0	29.3	23.8	31.3	35.7	10.2	14.3	12.4
	ממוצעת	4.5	9.8	14.5	54.2	30.4	31.8	29.3	45.1	44.3	12.0	14.7	9.3
מטל לממוצעת	7.4	13.6	11.4	67.5	37.9	37.4	15.8	38.1	37.9	9.3	10.3	13.3	
	לא חשיב	12.5	26.2	22.0	50.7	29.6	34.4	21.9	25.6	28.0	14.8	18.7	15.6

מה יהיה מצבן האישי בעוד 6 חודשים?												
באזורים		אין דעה		גרוע			רגיל		טוב			
10/08 09/08 08/08		10/08 09/08 08/08		10/08 09/08 08/08			10/08 09/08 08/08		10/08 09/08 08/08			
מין	4.4	9.8	8.4	19.5	19.3	19.3	56.0	51.8	47.7	20.1	19.2	24.6
			גברים			נשים			16.0			16.2
מוצא	6.4	9.2	8.2	23.2	22.8	25.8	54.4	46.9	49.8	25.3	22.6	25.5
			צבר			ישראל אסיה			23.0			28.8
ישראל אסיה	4.4	10.8	9.5	14.4	10.8	16.9	56.0	55.8	48.1	15.3	27.4	16.9
			ישראל אירופה			אסיה			10.6			15.6
אסיה	7.7	13.7	5.5	13.2	19.4	21.6	56.1	37.6	44.2	9.9	9.2	9.7
			אירופה			גיל			32.0			38.5
גיל	5.1	7.9	3.1	17.7	16.3	9.0	61.8	48.4	71.0	20.2	27.2	25.3
			50+			השכלה עד 11			11.6			9.1
השכלה עד 11	11.0	4.2	11.8	26.5	31.1	36.5	51.9	48.1	36.1	16.2	10.8	16.3
			14-12			15+			14.6			14.9
אירופה	3.3	9.6	11.8	35.7	32.2	29.7	51.1	57.3	48.7	14.5	15.7	17.0
			ממוצעת			מטל לממוצעת			24.2			18.9
גיל	8.2	5.9	3.7	6.4	14.7	8.9	53.4	41.5	48.9	14.8	24.4	19.1
			50+			השכלה עד 11			11.6			9.1
הכנסה	3.9	8.6	10.4	19.8	19.6	22.3	56.1	44.6	42.0	20.2	27.2	25.3
			מטל לממוצעת			לא השיב			22.5			32.8
לא השיב	5.7	11.7	8.7	27.2	24.1	29.0	55.5	55.5	53.2	11.6	8.7	9.1
			מטל לממוצעת			לא השיב			22.5			32.8
מטל לממוצעת	12.6	13.6	16.3	28.9	37.7	37.7	42.3	37.8	29.7	16.2	10.8	16.3
			לא השיב			לא השיב			22.5			32.8
לא השיב	4.8	10.2	8.5	22.2	21.7	20.6	52.0	45.1	45.5	21.1	23.0	25.3
			מטל לממוצעת			לא השיב			22.5			32.8
הכנסה	4.0	7.4	5.5	18.3	16.1	20.8	63.2	57.5	58.9	14.6	19.1	14.9
			מטל לממוצעת			לא השיב			22.5			32.8
מטל לממוצעת	8.9	9.8	11.2	31.8	28.3	32.8	44.8	46.2	39.0	14.5	15.7	17.0
			לא השיב			לא השיב			22.5			32.8
לא השיב	2.9	7.9	9.5	13.3	24.6	14.0	59.6	53.1	57.7	24.2	14.4	18.9
			מטל לממוצעת			לא השיב			22.5			32.8
לא השיב	2.5	5.1	0.8	17.9	15.2	20.8	64.8	55.3	59.2	14.8	24.4	19.1

האם מתכוון לקנות דירה ממוצע לשלוש החודשים שמסתיימים ב-											
לא יודע			כן, משומשת			כן, חדשה			לא מתכוון לקנות		
10/08	09/08	08/08	10/08	09/08	08/08	10/08	09/08	08/08	10/08	09/08	08/08
5.0	2.6	2.2	3.8	4.4	3.5	2.1	3.2	0.9	89.1	89.9	93.4
2.8	2.1	1.5	2.3	3.1	4.3	2.3	2.6	0.4	92.5	92.3	93.8
4.5	3.0	0.6	2.4	7.3	2.5	4.0	1.4	0.0	89.2	88.2	96.9
7.4	4.2	3.1	6.4	2.9	4.2	0.6	0.0	0.0	85.5	92.9	92.7
2.1	3.2	0.8	0.0	0.0	8.4	0.9	0.0	0.0	97.0	96.8	90.8
2.8	0.0	0.0	0.0	9.3	5.6	2.2	0.0	0.0	95.0	90.7	94.4
1.9	1.6	2.7	2.9	2.3	2.1	2.2	1.9	0.8	93.0	94.2	94.4
11.4	1.3	2.1	5.5	9.0	11.6	8.5	10.5	2.1	74.6	79.1	84.3
4.5	2.2	1.8	3.8	3.1	3.1	2.4	0.8	0.7	89.4	93.9	94.4
0.8	2.8	1.8	1.7	1.9	1.6	0.0	1.2	0.0	97.5	94.1	96.6
1.7	0.0	3.0	1.7	1.4	3.0	8.5	4.6	0.0	88.2	94.0	93.9
4.5	2.5	0.4	5.0	5.3	4.8	0.9	2.9	0.4	89.6	89.3	94.3
3.7	2.6	3.0	1.1	1.9	3.3	1.6	2.1	1.0	93.6	93.3	92.7
0.0	2.5	0.5	2.7	3.5	3.0	2.9	2.4	0.0	94.1	91.5	96.5
3.5	3.8	2.0	2.9	6.1	4.7	3.6	1.3	0.0	90.1	88.8	93.3
5.5	1.5	3.5	3.6	3.1	5.2	0.8	4.6	2.6	90.0	90.8	88.7
13.2	1.6	3.0	2.1	1.6	3.6	0.0	0.0	0.0	84.8	96.9	93.3
7.2	3.9	0.0	6.2	7.1	5.8	1.6	1.2	0.0	85.0	87.8	94.2
4.2	3.1	2.7	2.9	3.1	4.8	2.8	0.0	0.0	90.1	93.8	92.6
2.6	1.1	1.8	1.9	2.1	3.4	0.3	1.3	0.5	95.2	95.5	94.3
0.0	0.0	3.8	0.0	5.0	1.9	11.6	20.0	3.8	88.4	75.0	90.4
4.0	0.0	0.0	4.0	7.8	7.6	2.0	0.0	0.0	90.0	92.2	92.4
6.1	3.1	2.3	4.9	4.4	3.2	0.4	1.5	0.7	88.6	91.0	93.8
0.0	0.0	1.7	0.0	3.4	0.9	3.0	6.4	1.7	97.0	90.3	95.6
5.0	2.4	0.9	3.0	1.2	5.6	4.3	1.2	0.0	87.7	95.2	93.5
1.8	6.7	4.5	2.0	1.7	5.4	2.0	5.0	0.0	94.2	86.6	90.1

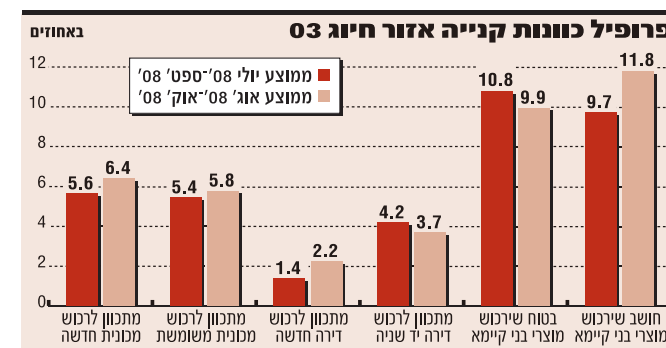
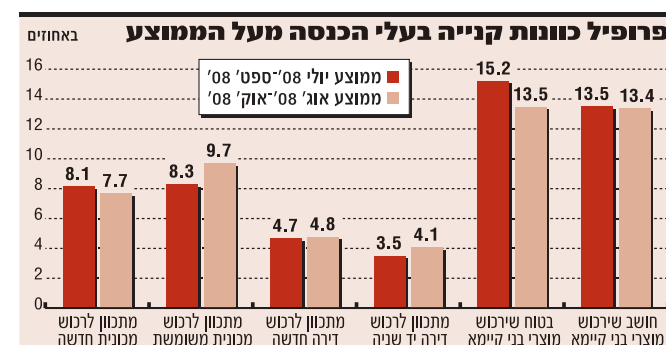
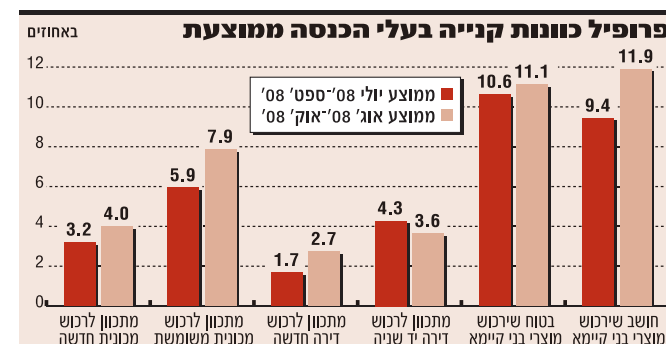
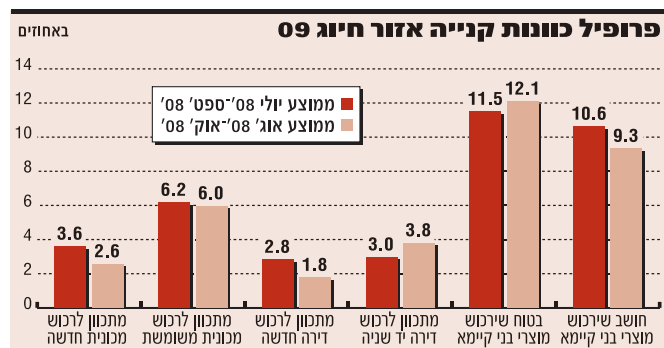
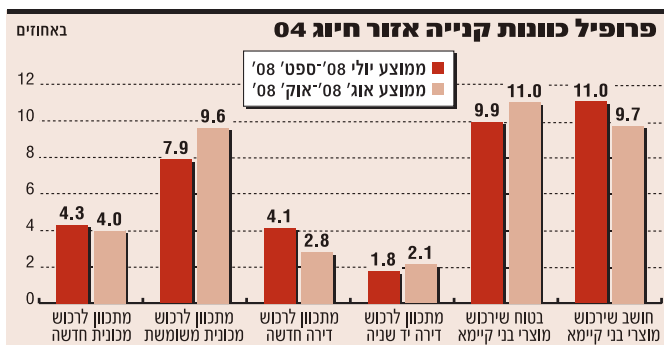
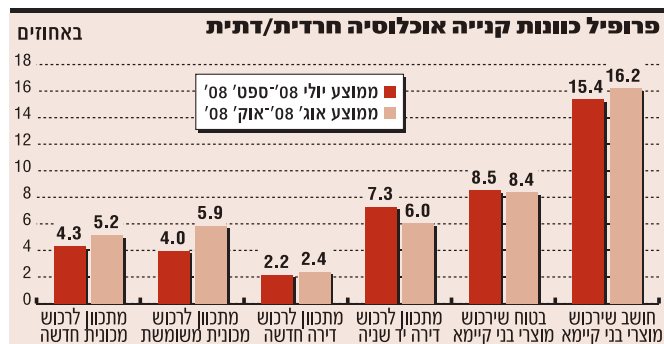
האם מתכוון לקנות מכונית ממוצע לשלוש החודשים שמסתיימים ב-											
לא יודע			כן, משומשת			כן, חדשה			לא מתכוון לקנות		
10/08	09/08	08/08	10/08	09/08	08/08	10/08	09/08	08/08	10/08	09/08	08/08
2.5	2.6	2.1	5.0	4.5	8.5	6.5	5.9	4.9	86.0	87.0	84.5
1.2	2.0	3.1	3.5	3.5	3.9	2.6	3.2	2.4	92.8	91.3	90.5
1.6	1.5	3.1	7.8	1.5	2.0	3.2	6.1	2.5	87.5	90.9	92.5
3.4	4.7	3.2	7.3	1.0	11.0	5.4	2.1	4.7	83.9	92.2	81.2
3.4	3.5	1.4	1.7	7.0	9.3	7.4	2.4	3.4	87.5	87.1	85.9
2.2	0.0	0.0	0.0	7.2	0.0	4.8	4.4	4.3	93.0	88.5	95.7
0.0	1.8	2.8	0.0	1.3	4.2	3.5	3.2	1.4	96.5	93.7	91.5
2.7	4.4	2.1	12.0	6.6	11.3	7.5	9.0	5.2	77.7	80.0	81.5
2.6	2.0	5.6	5.1	4.2	6.1	2.5	3.8	3.9	89.7	90.0	84.4
0.9	1.5	1.2	0.9	2.7	4.0	4.5	2.9	2.8	93.7	92.9	92.1
0.0	2.6	2.8	3.4	6.9	7.6	1.7	2.3	3.0	94.9	88.3	86.6
1.4	1.6	2.3	6.2	3.3	5.9	4.9	5.1	3.4	87.5	90.0	88.4
2.8	3.0	3.1	2.0	3.8	5.5	4.7	3.7	3.8	90.5	89.5	87.6
0.0	0.8	1.3	2.5	3.5	5.2	2.7	2.1	1.0	94.8	93.5	92.5
2.8	1.0	2.9	4.7	3.8	6.1	5.9	3.5	3.1	86.6	91.7	87.9
2.4	2.8	4.5	4.8	6.1	8.4	6.3	7.5	9.2	86.5	83.5	77.9
3.8	5.2	3.7	7.0	0.0	3.9	1.8	2.8	1.9	87.5	92.0	90.5
0.9	0.0	1.1	2.3	1.3	4.9	3.0	3.8	1.1	93.8	95.0	92.8
3.4	1.8	3.5	2.8	4.4	4.9	4.8	3.9	3.4	89.1	89.8	88.2
2.0	3.4	2.4	3.7	2.0	5.1	4.9	3.1	3.4	89.4	91.5	89.1
0.0	0.0	5.8	14.0	14.4	15.4	4.7	12.5	9.6	81.4	73.0	69.2
2.0	4.2	3.6	5.0	2.1	4.9	5.0	4.5	0.0	88.0	89.2	91.5
0.7	2.7	2.0	4.1	5.4	4.7	5.3	4.2	5.3	89.8	87.7	88.0
1.1	1.2	3.3	6.3	3.2	8.1	2.0	4.2	5.3	90.6	91.4	83.3
1.8	0.0	2.8	0.8	2.2	5.4	5.4	1.7	2.6	92.0	96.2	89.2
5.8	4.8	2.1	6.1	6.0	7.6	3.1	9.0	0.0	85.0	80.2	90.3

פרופילים

**הפרופילים
מאפשרים
מעקב לאורך
זמן על השינויים
והמגמות
בכוונות
הקנייה של
קבוצות שונות
באוכלוסייה**

הפרופילים של כוונות הקנייה של קבוצות דמוגרפיות שונות מהווים מעין תמונת מצב של לקוחות פוטנציאליים. הפרופילים מצלמים למעשה את סטטוס כוונות הקנייה של קהלים שונים בעלי הכנסה ממוצעת, בעלי הכנסה מעל הממוצעת, תושבים באזורים שונים בארץ, המגזר הדתי/חרדי והציבור הערבי בישראל. הפרופילים מורכבים מהממוצע הנע התלת־חודשי של נתוני המשיבים לסקר של גלובס מחקרים ומכון סמית. פרופילים אלה מאפשרים מעקב לאורך זמן על השינויים והמגמות בכוונות הקנייה של הקבוצות השונות באוכלוסייה, על פי חיתוכים שונים. במקרה זה, מדובר בבחינה של אלה אשר שוקלים או כבר החליטו לרכוש פריטים מסויימים לאורך טווח רחב של מוצרים. בדרך זו אפשר לקבל אינדיקציה על החלטות הצריכה הכללית של קבוצות דמוגרפיות מוגדרות, ולא רק על האוכלוסייה כולה. ■

האם מתכוון לקנות מוצרים בני קיימא	מוצע לשלושת החודשים שמסתיימים ב־				לא מתכוון לקנות			
	10/08	09/08	08/08	07/08	10/08	09/08	08/08	07/08
מין								
גברים	8.7	5.2	8.5	15.6	12.1	13.1	9.6	12.9
נשים	4.5	6.9	7.8	10.9	12.5	9.4	7.8	8.9
מוצא								
ערב	8.3	11.0	9.7	21.6	13.2	14.2	9.2	12.8
ישראל אסיה	12.0	10.2	10.0	10.6	10.0	10.8	8.2	16.4
ישראל אירופה	6.2	5.4	7.0	4.1	16.4	12.6	13.0	7.9
אסיה	2.2	0.0	5.7	19.8	12.7	2.1	6.4	0.0
אירופה	2.1	3.9	5.2	8.8	9.6	10.0	7.1	10.2
גיל								
25-18	16.3	5.6	9.1	21.5	20.5	14.5	14.4	16.8
49-30	7.9	5.5	7.6	15.4	13.2	14.6	6.8	15.9
50+	2.1	6.8	6.7	8.8	8.4	7.4	7.8	4.1
השכלה								
עד 11	3.6	4.6	7.2	11.9	12.3	8.9	3.4	4.6
14-12	6.8	5.6	6.5	11.7	13.5	11.3	10.8	9.1
15+	6.9	7.6	9.7	14.9	10.7	11.5	7.7	14.0
הכנסה								
מתחת לממוצעת	3.0	2.6	7.9	9.9	11.7	9.9	6.0	4.5
ממוצעת	5.2	7.5	7.5	16.6	8.2	9.8	9.2	10.5
מעל לממוצעת	8.0	6.2	7.7	17.0	13.8	13.8	11.7	17.0
לא השיב	16.6	11.9	9.7	5.8	15.8	10.9	8.1	8.7
מגזר								
חרדי/דתי	8.1	3.8	7.4	15.1	15.3	17.0	8.4	9.2
מסורתי	11.0	7.9	7.9	10.5	12.3	7.9	8.3	12.2
חילוני	4.9	6.9	7.0	12.4	10.0	9.7	10.3	10.7
ערבי	0.0	0.0	13.5	16.3	17.5	13.5	2.3	7.5
אזור חיוג								
02	0.0	3.8	4.6	13.5	16.4	18.6	7.5	10.4
03	10.1	7.3	6.1	15.0	12.5	5.3	11.8	12.1
04	0.0	2.3	15.8	11.4	17.7	9.8	5.6	5.5
08	9.3	8.4	1.8	15.1	2.4	17.7	5.4	15.4
09	8.3	10.0	14.6	5.8	14.1	8.4	12.3	7.3

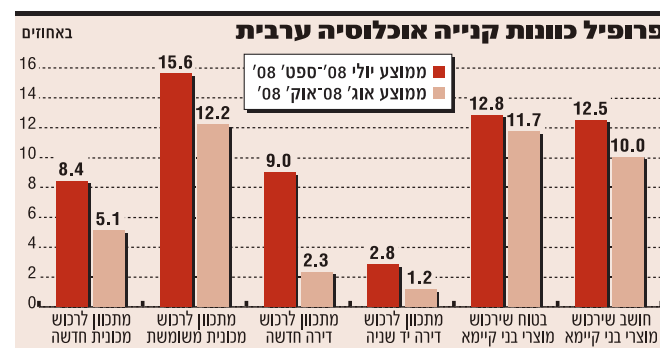
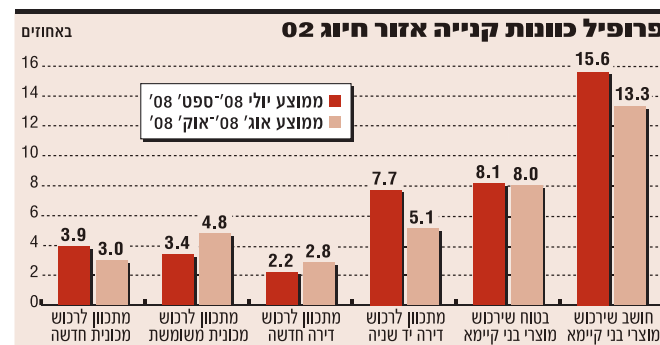
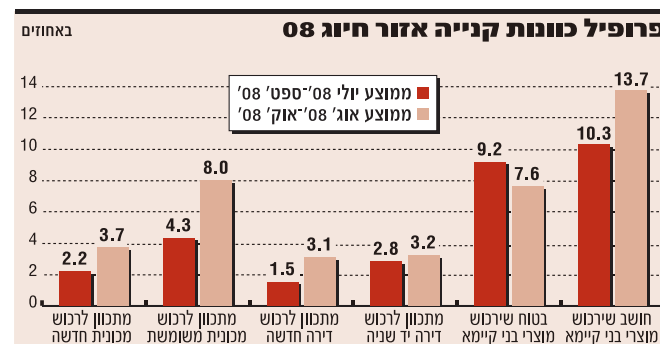
שיעורי סירוב

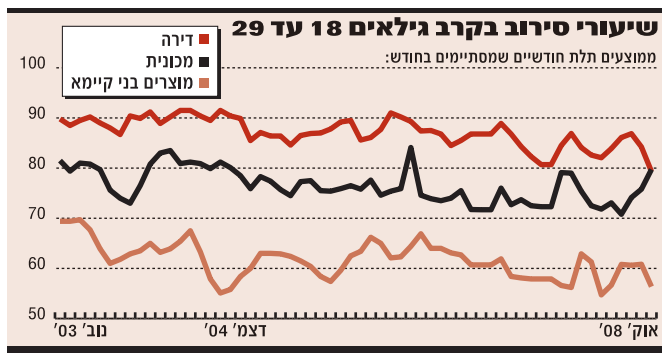
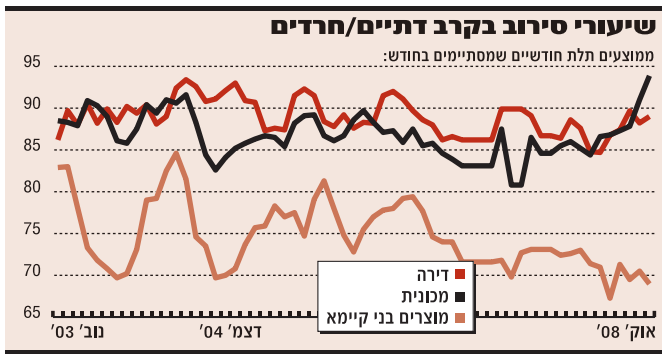
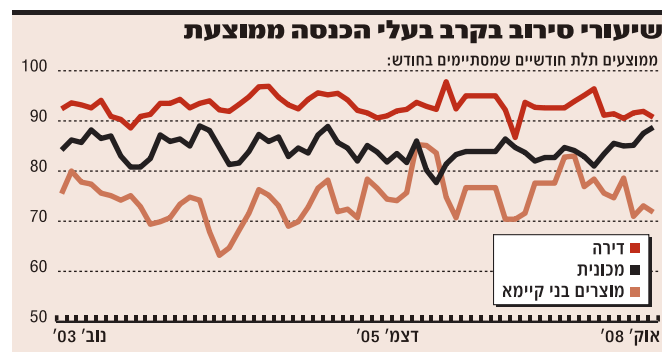
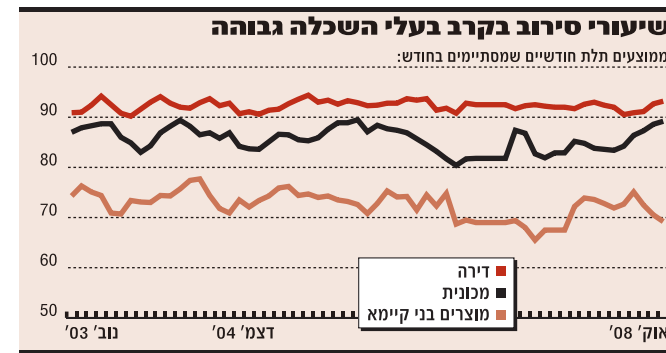
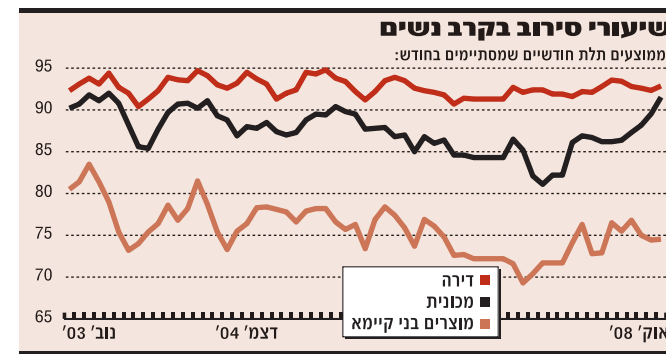
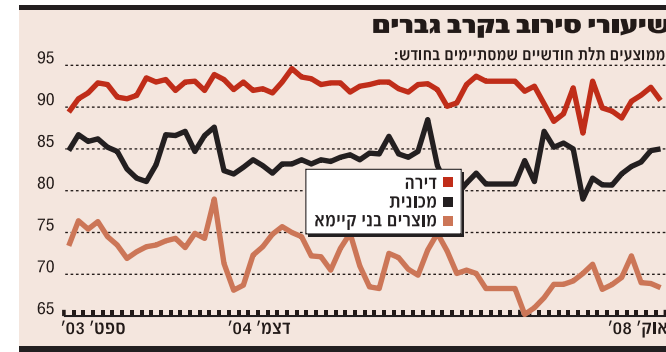
**השאלות
נועדו לתקף
הממצאים
של המדד,
אשר מעריך
בדרך עקיפה
את סנטימנט
הצרכנים**

הסקר החודשי של גלובס, באמצעות מכון חנוך ורפי סמית, כולל שלוש שאלות לגבי רכישות לא שוטפות: מכונות, דירות ומוצרי בני קיימא. שאלות אלה נועדו לתקף את הממצאים של המדד עצמו, אשר מעריך בדרך עקיפה את סנטימנט הצרכנים. שיעורי הסירוב מתייחסים לאחוז המשיבים, אשר אין בכוונתם לבצע רכישה לא שוטפת.

הסקר חוזר על עצמו כל חודש ועובדה זו מאפשרת לעקוב אחרי ההתפתחויות בשיעורי הסירוב, כמדד לסנטימנט הציבור. בכך הוא גם מוסיף מידע לגבי המצב בשווקים של אותם מוצרים אליהם מתייחסות השאלות. מידע נוסף אפשר להשיג על ידי פילוח דמוגרפי של התשובות, ובדרך זו לקבל תמונה מהימנה יותר של כוונות הצרכנים.

יש להביא בחשבון, שקל יותר לממש כוונה לא לרכוש מוצר מסוים, מאשר להוציא לפועל תוכנית כזו, על כן שיעורי הסירוב משמשים אינדיקטור מהימן למה שצפוי בתחום הרכישות הלא שוטפות בחודשים הקרובים. ■

גלובס מחקרים

הופכים ידע לתועלת

בשיתוף
PRICEWATERHOUSECOOPERS
קסלמן וקסלמן

■ מחקרים יישומיים ייחודיים עבור

קהיליית העסקים של ישראל

■ מידע מקצועי, אמין ורלבנטי ביותר

בתחומי הכלכלה והעסקים

■ כלי עזר שימושי חיוני עבור מקבלי

ההחלטות העסקיות במשק

■ נקודת המפגש האולטימטיבית

בין מידע כלכלי וניתוחו

לקבלת מידע נוסף: 03-9538728

research@globes.co.il

www.globes.co.il/research

גלובס מחקרים

הופכים ידע לתועלת

בשיתוף
PRICEWATERHOUSECOOPERS
קסלמן וקסלמן

גרפיקה: רונן משי ■ ריכוז גרפים וטבלאות: אורית דיל

מנהל סטודיו: אילן יחזקאל ■ מנהל ייצור: עמי אוחנה